

ทิพภากร รังคสิริ 2552: รูปแบบการเรียนรู้สุดท้ายของชีวิต ด้วยสื่อสันทนากการหลากหลายสัสะ สำหรับผู้ปวยมะเร็งระยะสุดท้ายวัยเด็ก ปรินญาศึษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึษา) สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึษา อาจารย์ที่ปรึษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สุรัชย์ ประเสริฐสรวย, ค.ม. 344 หน้า

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนาเชิงสหวิทยาการ ใช้แนวคิดกระบวนการต้นแบบเร่งรัด ในการดำเนินการ วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาคุณภาพชีวิต ปัญหา ความต้องการ และปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้สุดท้ายของชีวิตสำหรับผู้ปวยโรคมะเร็งระยะสุดท้ายวัยเด็ก ค้นหารูปแบบการเรียนรู้สุดท้ายของชีวิตด้วยสื่อสันทนากการหลากหลายสัสะสำหรับผู้ปวยมะเร็งระยะสุดท้ายวัยเด็ก พัฒนาชุดสื่อต้นแบบ และประเมินคุณภาพ/ความพึงพอใจต่อสื่อต้นแบบ และรูปแบบการเรียนรู้นั้น โดยมุ่งหวังให้การเรียนรู้ดังกล่าวช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิต ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และจิตวิญญาณแก่เด็กผู้ปวย และช่วยประคับประคองจิตใจแก่พ่อแม่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึษาจากเอกสาร การสังเกต/การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนา กลุ่ม และการสำรวจความเห็นอย่างไม่เป็นทางการภายในกลุ่มผู้ใช้และผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมคณะทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วย พ่อแม่เด็กผู้ปวยโรคมะเร็ง กุมารแพทย์ พยาบาล ตัวแทนเด็กผู้ปวย และผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก และการประเมินค่าช่วง

ผลการวิจัยพบว่า การออกแบบ “การเรียนรู้สุดท้ายของชีวิต” สำหรับผู้ปวยโรคมะเร็งระยะสุดท้ายวัยเด็ก มีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อและต้องคำนึงถึงมากมาย ได้แก่ สภาวะบกพร่องทางร่างกาย ความผันผวนทางอารมณ์จากผลของยา สภาพครอบครัว ความเชื่อ วัฒนธรรม และสังคมแวดล้อม ซึ่งการออกแบบการเรียนรู้ต้องมุ่งตอบสนอง แก่หรือลดปัญหาในปัจจุบันต่างๆ นั้น จากการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้เสนอรูปแบบการเรียนรู้สุดท้ายของชีวิต ในชื่อ “Sapan Roong Model” และรูปแบบกระบวนการสอน ในชื่อ “A-Drop-in-the-Pond Model” ซึ่งมีการเรียนรู้เชิงสันทนากการ การสื่อสารหลากหลายสัสะ และพระพุทธศาสนา เป็น 3 องค์ประกอบหลัก ผลประเมินความพึงพอใจและความคาดหวังในประโยชน์ที่ผู้ปวยจะได้รับโดย ผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับ “ดีมาก” นอกจากนี้สื่อต้นแบบทั้งหมดที่พัฒนาขึ้นตามการออกแบบข้างต้น ได้รับผลประเมินอยู่ในระดับ “ดีมาก” โดยพ่อแม่ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เกี่ยวข้อง อีกทั้งได้รับการยอมรับว่าเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณค่า และสมควรวางแผนเพื่อการพัฒนาให้ยั่งยืน ขยายผลสู่กลุ่มอื่นในสังคมต่อไป

การเรียนรู้สุดท้ายของชีวิต เป็นบทบาทใหม่ที่สำคัญของเทคโนโลยีการศึษา ในการออกแบบ พัฒนา และนำส่งการเรียนรู้ในบริบทใหม่ที่สำคัญและมีคุณค่าในวาระวิกฤตของมนุษยชาติ ให้เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง เพื่อช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตแบบองค์รวมในช่วงวาระสุดท้าย ให้เกิดขึ้นแก่ประชากรทุกกลุ่ม ทุกพื้นที่ ในสังคมไทยต่อไป